

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Lenky Krupíckové a Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **L. K.**, zastoupena Mgr. Martinem Bugajem, advokátem se sídlem Komenského 12/1, Bruntál, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 4. 2021, č. j. 19 Ad 49/2019-92,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Martina Bugaje **s e u r č u j e** částkou 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 26. 9. 2019, č. j. RN-X-48091-LG, zamítla námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí ze dne 24. 7. 2019, č. j. R-24. 7. 2019-43/X, kterým Česká správa sociálního zabezpečení žalobkyni odňala ode dne 16. 8. 2019 invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 39 odst. 1 téhož zákona.

II.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který tuto v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Krajský soud

si nejprve vyžádal posudek posudkové komise MPSV ČR v Ostravě a v návaznosti na námitky vznesené žalobkyní při prvním jednání rovněž srovnávací posudek posudkové komise MPSV ČR v Brně. Uvedl, že komise vycházely z kompletní zdravotní dokumentace žalobkyně. Nebylo tedy třeba její osobní vyšetření. Oba posudky z hlediska jejich přesvědčivosti a úplnosti nevzbuzují žádné pochybnosti. Řádně vysvětlují rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně a jeho hodnocení v rámci kategorizace dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, i to, jak byly při posuzování invalidity žalobkyně zohledněny její další zdravotní potíže a profesní zařazení. Oba se přitom shodují na závěru, že žalobkyně k datu vydání rozhodnutí žalované nebyla invalidní. Skutkový stav byl zjištěn natolik, že nebylo nutné nechat vyhotovit dodatečný znalecký posudek. Na tom nic nemění prostý nesouhlas žalobkyně se závěry komisí. Osobní vyšetření pojištěnce při jednání posudkové komise by podle judikatury sice mělo být pravidlem, nemůže to však platit bezvýjimečně. Žalobkyně ani neuvedla, jaká skutková zjištění mohla přinést její osobní účast během jednání posudkové komise.

III.

[3] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Zrekapitulovala svůj zdravotní stav a uvedla, že všechny její aktivity jsou těžce omezeny pro onemocnění páteře. Její onemocnění by mělo být zařazeno přinejmenším pod středně těžké funkční postižení, a v rámci hodnocení snížení pracovní schopnosti by měla být brána v potaz rovněž její další postižení. Ze zdravotní dokumentace vyplývá, že se její zdravotní stav od operace v roce 2018 zhoršuje, a že je schopna vykonávat práci pouze pár hodin denně. Lékařské posudky rovněž nereflktují zhoršení duševní a tělesné schopnosti potřebné k výkonu úkonů při aplikaci transdermálních náplastí a kardiologické onemocnění. Posudkoví lékaři pak nejsou jednotní v tom, zda se u ní jedná o postižení středně těžké či lehké. Od přiznání invalidního důchodu se přitom její zdravotní stav nezlepšil. Dále namítla, že ji posudkové komise v rámci posudkového hodnocení nevyšetřily, nezajímaly se o faktické projevy její nemoci a užívaných léků, a pominuly jejich nežádoucí účinky. Závěry, které komise učinily, jsou v příkrém rozporu se zdravotní dokumentací i se závěrem posudkového hodnocení uznávajícího, že denní aktivity, bez jejich bližší specifikace, jsou u stěžovatelky vykonávány s obtížemi. Krajský soud měl s ohledem na rozpory jednotlivých posudků a jejich nesoulad se zdravotním stavem stěžovatelky k posouzení jejího stavu ustanovit soudního znalce. Závěrem uvedla, že bylo porušeno její právo na projednání žaloby v její přítomnosti. Zástupce stěžovatelky ji sice v řízení před krajským soudem omluvil z účasti na nařízeném jednání, ale uvedl, že stěžovatelka chce být osobně přítomna jednání soudu, ovšem z důvodu jejího závažného zdravotního stavu se nemůže účastnit jednání v Ostravě. Požadovala proto, aby se s ohledem na bolestivost jejího zdravotního stavu jednání soudu konalo v místě jejího bydliště. Stěžovatelka výslovně nesouhlasila s tím, aby se jednání konalo v její nepřítomnosti. Postupem krajského soudu došlo k porušení spravedlivého procesu, což mohlo mít dopad do jejího hmotněprávního postavení. Nic přitom nebránilo nařízení jednání v místě, které se nachází blíže ke stěžovateli, např. v jednacím síni Okresního soudu v Bruntále. Z uvedených

pokračování

důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že je vázána posudkem lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení a v rámci řízení o námitkách svého lékaře, neboť se jedná o otázku odbornou. Obdobný postup platí i pro přezkumné řízení soudní. Žalovaná sice zcela chápe pohnutky stěžovatelky, nicméně skutečnost, že výsledek dosavadního postupu nenaplnil její očekávání, ještě neznamená, že tento postup nebyl správný. Žalovaná se tak ztotožnila se závěry napadeného rozsudku. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Protože ve věci před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, zabýval se Nejvyšší správní soud také otázkou přijatelnosti kasační stížnosti, neboť na projednávanou věc dopadá § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021. Dle ustálené judikatury (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28, ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 23. 7. 2021, č. j. 4 As 156/2021-50, ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 1. 9. 2021, č. j. 1 As 148/2021-44, ze dne 7. 10. 2021, č. j. 6 Azs 242/2021-21 atp.) lze kasační stížnost přijmout k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu (srov. též Kühn, Z. In: Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, k § 104a, především body 6 a 11). Stěžovatelka mimo jiné namítla významné procesní pochybení v řízení před krajským soudem spočívající v porušení jejího práva na projednání věci v její přítomnosti. Jelikož se Nejvyšší správní soud tvrzenou procesní vadou za obdobných skutkových okolností dosud nezabýval, shledal kasační stížnost přijatelnou a přistoupil k jejímu věcnému projednání.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatelka brojila především proti správnosti závěrů posudkových komisí stran jejího zdravotního stavu. Podle ní jsou jednotlivé posudky v rozporu s jejím skutečným zdravotním stavem, pročez měl krajský soud vyhovět jejímu návrhu a ke zjištění jejího zdravotního stavu ustanovit soudního znalce. Zpochybnila tedy závěry posudkových komisí i postup krajského soudu, který zamítl její návrh na ustanovení znalce, a namísto toho si vyžádal srovnávací posudek posudkové komise MPSV ČR v Brně.

[9] Jak již správně uvedl krajský soud, dle ustálené judikatury je posouzení vzniku invalidity otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. V přezkumném soudním řízení je přitom stěžejním důkazem posudek posudkové komise zřízené MPSV. Úkolem správních soudů je vyhodnotit, zda je z posudku posudkové komise zřejmé, že byl stav účastníka řízení komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace, a že bylo přihlédnuto ke všem tvrzeným obtížím - tedy zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS, ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013-22, ze dne 11. 10. 2013, č. j. 4 Ads 42/2013-43; ze dne 8. 7. 2015, č. j. 10 Ads 116/2014-46, či ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017-15).

[10] Rozsudek krajského soudu uvedeným požadavkům judikatury dostál. Přehledně shrnul závěry obou posudků, tedy jak posudku vypracovaného posudkovou komisí v Ostravě, tak srovnávacího posudku vypracovaného posudkovou komisí v Brně. Konstatoval, že oba posudky vycházely z kompletní zdravotnické dokumentace stěžovatelky, která byla aktuální ke dni vydání rozhodnutí žalované. Na jejím základě obě komise označily shodně rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky a shodly se i při kategorizaci daného postižení v rámci vyhlášky č. 359/2009 Sb. Srozumitelně přitom vysvětlily, proč není možné postižení stěžovatelky kvalifikovat jako středně těžké ani těžké. Doplnil, že posudkové komise zohlednily rovněž další zdravotní potíže stěžovatelky a její profesní zařazení. Uzavřel, že závěry posudkových komisí jsou úplné a přesvědčivé. S tímto hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožnil. Posudkové komise se zabývaly všemi relevantními okolnostmi, které v projednávaném případě byly k datu vydání rozhodnutí žalované pro případ stěžovatelky významné, a tyto posoudily a odůvodnily logickým a vnitřně bezrozporným způsobem (tedy přesvědčivě). Žádnou skutečnost týkající se zdravotního stavu stěžovatelky neopomněly. Jelikož tak nevyvstala pochybnost o jejich správnosti, nic nebránilo krajskému soudu, aby z nich plně vycházel.

[11] Stěžovatelka závěry posudků zpochybňuje zejména obecným tvrzením, že „*prakticky všechny její aktivity jsou těžce omezeny pro onemocnění páteře*“, nepředkládá však žádné podklady, které by zpochybňovaly posudkové závěry. Obě posudkové komise se přitom obsáhle věnovaly právě zdravotním problémům stěžovatelky, které souvisí s oblastí páteře. Na základě jim dostupných podkladů, které jsou v posudcích podrobně rekapitulovány, nicméně neshledaly, že by byly u stěžovatelky přítomny obtíže, které by odůvodňovaly hodnocení jejího onemocnění páteře jako středně těžké funkční postižení (absence závažné poruchy statiky a dynamiky páteře, insuficience svalového korzetu, projevů kořenového dráždění, funkčně významného neurologického nálezu či symptomatologie neurogenního močového měchýře). V takovém případě nemohla být v souladu s vyhláškou č. 359/2009 Sb. stanovena míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky výše než 20 %. Posudkové hodnocení přitom nezpochybňuje, že v důsledku onemocnění páteře vykonává stěžovatelka denní aktivity s obtížemi a že se jedná o bolestivý stav. Z posudkového hlediska je však podstatný objektivní rozsah zdravotních potíží, a omezení s nimi související. Rozsah byl nicméně na základě lékařských zpráv zhodnocen konzistentně, a stěžovatelka jej nedokázala relevantně zpochybnit. Ke

pokračování

zpochybnění posudkových závěrů založených na veškeré dostupné zdravotní dokumentaci totiž nestačí obecný odkaz stěžovatelky na obtíže, které jí její onemocnění působí v běžném životě, či subjektivní přesvědčení, že se její zdravotní stav po operaci páteře zhoršuje, a nikoliv zlepšuje.

[12] Nelze přisvědčit ani tvrzení stěžovatelky, že nebyla reflektována její další zdravotní postižení, která nesouvisí přímo s onemocněním páteře. Posudková komise MPSV ČR v Brně výslovně zahrnula do svého hodnocení rovněž hypertenzní nemoc stěžovatelky (hypodynamická hypertenze), k níž uvedla, že je korigována medikací a nezpůsobuje funkční poruchu, která by měla dopad na pracovní schopnosti stěžovatelky. K ničím nepodloženému tvrzení stěžovatelky, že její kardiologické onemocnění samo o sobě snižuje míru poklesu pracovní schopnosti až o 20 % lze dodat, že podle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. *je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.* Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že z posudku i srovnávacího posudku dále vyplývá, že obě posudkové komise braly rovněž v potaz medikaci stěžovatelky.

[13] Nedostatky vypracovaných posudků nelze spatřovat ani v tom, že posudkové komise nepřistoupily k osobnímu vyšetření stěžovatelky. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44, *„přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí by mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu.“* Posudkové komise vycházely z kompletní zdravotní dokumentace stěžovatelky. Stěžovatelka sice namítá porušení svých práv, protože nebyla přizvána k jednání posudkové komise, avšak neuvádí, jaká konkrétní zjištění vyplývající ze zdravotní dokumentace odporují jejímu faktickému stavu, resp. jaká nová skutková zjištění mohla přinést její osobní účast během jednání posudkové komise (přiměřeně srovnaj také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2015, č. j. 4 Ads 188/2015-31). V obou posudcích je přitom rekapitulován obsah všech aktuálních lékařských zpráv ošetřujících lékařů. Stěžovatelka ostatně ani konkrétně neoznačuje žádné zprávy či podklady, které snad měly zůstat při jednání posudkových komisí opomenuty.

[14] Co se týče návrhu stěžovatelky na vypracování znaleckého posudku, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné zdůraznit, že z protokolu o jednání před krajským soudem ze dne 19. 1. 2021 vyplývá, že vypracování znaleckého posudku se stěžovatelka domáhala toliko s ohledem na to, že vypracování posudku posudkovou komisí probíhá v hierarchii veřejné správy. Žádný jiný relevantní důvod neuvedla. Jak ovšem již Nejvyšší správní soud uvedl, objektivitu závěrů posudkové komise nezpochybňuje sama skutečnost, že komise je orgánem MPSV (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003-35, či ze dne 31. 1. 2022, č. j. 10 Ads 119/2020-27). Zpracování znaleckého posudku ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství by

připadalo v úvahu tehdy, pokud by stávající důkazy ke zjištění skutečného stavu věci nedostačovaly, zejména pokud by o správnosti či úplnosti posudku posudkové komise existovaly pochybnosti (viz poslední uvedený rozsudek). Jak bylo vysvětleno výše, taková situace v posuzovaném případě nenastala.

[15] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační argumentace směřující proti závěrům posudků a postupu krajského soudu při jejich hodnocení není důvodná.

[16] Stěžovatelka dále namítla, že v řízení před krajským soudem nebyly dodrženy zákonné postupy, konkrétně její právo, aby byla věc projednána v její přítomnosti, což shledává za rozporné s čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“).

[17] Ze spisu krajského soudu vyplývají následující relevantní skutečnosti. Dle pokynu ze dne 5. 10. 2020 zaznamenaného na č. l. 46 spisu krajského soudu nařídil krajský soud jednání na den 27. 10. 2020. Dne 15. 10. 2020 požádal zástupce stěžovatelky o odročení nařízeného jednání, neboť již dne 22. 9. 2020 přijal substituci ve věci vedené u Okresního soudu v Jeseníku, ve které bylo nařízeno jednání rovněž na 27. 10. 2020. V souvislosti s touto žádostí je ve spise krajského soudu na č. l. 52 založen pokyn ze dne 15. 10. 2020, dle něž byla zástupci stěžovatelky zaslána informace, že se jeho žádosti nevyhovuje. Na témže listu spisu krajského soudu je však uveden pokyn ze dne 22. 10. 2020, dle něž byli zástupce stěžovatelky a žalovaná uvědomeni o odvolání daného jednání z důvodu opatření předsedy krajského soudu. Z pokynu ze dne 30. 10. 2020 zaznamenaného na č. l. 57 spisu krajského soudu vyplývá, že krajský soud nařídil jednání na 12. 1. 2021. Dne 10. 11. 2020 požádal zástupce stěžovatelky o odročení nařízeného jednání, neboť dne 12. 1. 2021 byl povolán k zasedání senátu v trestní věci vedené u krajského soudu. Uvedenou skutečnost krajský soud ověřil a dle pokynu ze dne 24. 11. 2020, zaznamenaného na č. l. 61 spisu krajského soudu, bylo jednání přeloženo na den 19. 1. 2021.

[18] Dne 19. 1. 2021 proběhlo u krajského soudu jednání. Z protokolu o něm mimo jiné vyplývá, že se jej stěžovatelka osobně nezúčastnila. Její zástupce přítom soudu tlumočil na pokyn stěžovatelky požadavek, *„že chce být osobně přítomna jednání soudu, ovšem na druhé straně její zdravotní stav, který se zhoršuje, jí nedovoluje účastnit se jednání u Krajského soudu v Ostravě. Žalobkyně požaduje, aby jednání soudu se konalo v místě jejího bydliště, poukazuje především na bolestivost zdravotního stavu, který plyne z doložených lékařských zpráv.“* Z uvedeného protokolu rovněž vyplývá, že jednání bylo za účelem vyžádání srovnávacího posudku od posudkové komise MPSV ČR v Brně odročeno na neurčito.

[19] Podle pokynu ze dne 29. 3. 2021 zaznamenaného na č. l. 72 spisu krajského soudu nařídil krajský soud další jednání na den 20. 4. 2021. Zástupce stěžovatelky však dne 7. 4. 2021 požádal o odročení jednání s ohledem na to, že byl předvolán k hlavnímu líčení ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1, což doložil vyrozuměním obhájce o nařízení hlavního líčení. Krajský soud poté nařídil jednání na den 27. 4. 2021 (viz pokyn zaznamenaný na č. l. 75 spisu krajského soudu). Tento den jednání ve věci již skutečně proběhlo, přičemž z protokolu o něm vyplývá, že se tak stalo pouze za přítomnosti zástupce stěžovatelky. Na konci tohoto jednání byl vynesен napadený rozsudek. Stěžovatelka tedy nebyla jednání krajského soudu osobně přítomna.

pokračování

[20] Stěžovatelce lze obecně přisvědčit v tom, že dle judikatury Nejvyššího správního i Ústavního soudu je právo účastníka řízení na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, včetně možnosti vyjádřit se k věci, v ústavněprávní rovině garantováno právě článkem 38 odst. 2 Listiny. Každý, kdo je účastníkem řízení před soudy, má právo se ve své věci takového řízení (jednání před soudy) osobně účastnit, zpravidla bez ohledu na to, zda by jeho přítomnost měla, anebo neměla vliv na vydání rozhodnutí. (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 12. 2008, č. j. 4 Azs 82/2008-56, či nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 6. 1998, sp. zn. I. ÚS 310/97, ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. II. ÚS 145/02, ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 560/03, a ze dne 22. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 819/07).

[21] Výše uvedené pravidlo ovšem neplatí bezvýjimečně, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005-96, č. 558/2005 Sb. NSS. V něm Nejvyšší správní soud k možnosti odepřít účast na jednání a nařídít jednání v případě, že byla podána žádost o odročení, konstatoval, že mohou existovat důvody odeprání osobní účasti na jednání. Zároveň uvedl, že *„jedním z takových důvodů by mohlo být, pokud účastník řízení či jeho zástupce svým chováním svoji neúčast způsobí a zavíní, a to z důvodů, které nelze omluvit. V těchto intencích je nutno vykládat ustanovení § 50 s. ř. s. – jednání musí být podle tohoto ustanovení odročeno vždy, když existuje důležitý důvod, přičemž za důležitý důvod bude nutno považovat neúčast účastníka nebo jeho zástupce na jednání z omluvitelných důvodů.“* Uvedený názor Nejvyšší správní soud vyslovil v případě, kdy účastník řízení projevil zájem se řízení účastnit, a zároveň tvrdil a především doložil skutečnosti potvrzující nemožnost účastnit se řízení v soudem nařízeném termínu jednání. Nutno přitom zdůraznit, že Nejvyšší správní soud posuzoval situaci, kdy se za stranu žalobce k jednání nedostavil nikdo, tedy ani zástupce.

[22] Za situace, kdy účastník řízení brojí proti tomu, že v rozporu čl. 38 odst. 2 Listiny bylo jednáno v jeho nepřítomnosti, je tedy nutné posoudit konkrétní okolnosti, které vedly k této situaci, zejména pak to, zda účastník nepřivodil tuto situaci svým jednáním. V případě řádně nařízeného jednání bude zejména na místě posoudit, zda se účastník z řízení omluvil, zda podal žádost o odročení či jinou obdobnou žádost a tuto řádně zdůvodnil.

[23] Jak vyplývá z výše rekapitulovaného průběhu řízení před krajským soudem, první jednání ve věci krajský soud nařídil již dne 5. 10. 2020. Toto první jednání následně po odročení proběhlo až dne 19. 1. 2021, tedy více než 3 měsíce poté, co bylo původně nařízeno. Právě až při tomto jednání, na které se dostavil pouze zástupce stěžovatelky, stěžovatelka jeho prostřednictvím uvedla, že se jednání chce účastnit, ale v cestě do sídla soudu jí brání její zdravotní stav. Dříve žádnou žádost o odročení či přemístění jednání, která by se vztahovala k jejímu zdravotnímu stavu, nedoručila. Před konáním jednání přitom zástupce stěžovatelky podal žádost o odročení a se soudem opakovaně komunikoval o vhodném termínu jednání. Veškerá tato jednání a žádosti se však týkala pouze pracovní vytíženosti zástupce stěžovatelky. Až při ústním jednání tedy zástupce stěžovatelky navrhl, aby jednání probíhalo v místě bydliště stěžovatelky. Tento návrh odůvodnil obecně bolestivostí zdravotního stavu stěžovatelky, přičemž odkázal na lékařské zprávy bez nějakého konkrétního určení, o jakou zdravotní zprávu by se mělo jednat. Druhé jednání ve věci krajský soud nařídil dne 29. 3. 2021, přičemž proběhlo až takřka za

měsíc dne 27. 4. 2021, a to poté, co bylo k žádosti zástupce stěžovatelky odročeno ze dne 20. 4. 2021. Před tímto druhým jednáním ani v jeho průběhu již zástupce stěžovatelky žádným způsobem neupozornil, že by stěžovatelka trvala na osobní účasti (nabízelo by se např. společně s žádostí o odročení), přičemž ani nijak nezdůvodnil její nepřítomnost, ani nevyjádřil nesouhlas s místem jednání.

[24] Z výše uvedeného vyplývá, že stěžovatelka prostřednictvím zástupce v řízení před krajským soudem toliko jednou uvedla, že se chce osobně účastnit jednání, čemuž jí však má v případě konání v sídle krajského soudu bránit bolestivost onemocnění. Skutečnost, že by se do Ostravy ze sídla bydliště nemohla dostavit, však nijak nedoložila. Stěžovatelka pouze obecně odkázala na lékařské zprávy. Z těch nicméně nevyplývá, že by se stěžovatelka nebyla schopna zúčastnit jednání v Ostravě. Lékařské zprávy byly shrnuty v posudku posudkové komise. Např. v nálezů MUDr. Š. ze dne 6. 6. 2019 se uvádí: „*stoj samostatný, chůze samostatná, někdy pomoc manžela.*“ Dle vyšetření MUDr. P. ze dne 18. 12. 2018 činí tzv. klaudikační interval, tedy vzdálenost, kterou pacient ujde mezi jednotlivými zastávkami, u stěžovatelky 100 m, přičemž omezení je dáno bolestivostí. Dle vyšetření MUDr. M. ze dne 29. 3. 2019 pak pohyb bolest zhoršuje. Je tedy zřejmé, že stěžovatelka trpí při chůzi určitými zdravotními obtížemi, které v žádném případě nelze zlehčovat. Zároveň je však nutné konstatovat, že stěžovatelka např. netvrdí, proč by pro ni nebylo možné se do sídla krajského soudu dostavit vozem tak, aby nemusela případně absolvovat delší vzdálenost pěšky.

[25] Z výše uvedených skutečností je nutné vycházet při hodnocení postupu krajského soudu. Předně nelze pominout, že stěžovatelka měla k dispozici dostatek času k tomu, aby krajskému soudu sdělila a především doložila, že jí v účasti na jednání v Ostravě brání její zdravotní stav. V případě prvního jednání měla stěžovatelka více než 3 měsíce na to, aby takovou žádost podala a řádně odůvodnila. To však neučinila. Žádost podala až při samém průběhu prvního jednání, přičemž ji nepodložila dostatečně relevantními podklady. Ani poté, co bylo nařízeno druhé jednání ve věci, stěžovatelka opět žádným způsobem neuváděla a nedokládala, že by se jej nemohla zúčastnit, byť na doložení relevantních skutečností měla takřka měsíc od jeho nařízení, a také více než 3 měsíce od prvního jednání ve věci. Ani při samotném druhém jednání pak přítomný zástupce stěžovatelky nijak nezpochybnil postup krajského soudu. Krajský soud se tedy fakticky nacházel v situaci, kdy stěžovatelka prostřednictvím zástupce uvedla toliko relativně obecná tvrzení o tom, že se nemůže dostavit do sídla soudu, která relevantním způsobem nedoložila. Za dané situace krajský soud nijak nepochybil tím, že na žádost stěžovatelky uplatněnou ústně prostřednictvím zástupce při prvním jednání ve věci nereflektoval. Ve smyslu výše uvedené judikatury to totiž byla stěžovatelka, kdo svou pasivitou zavinil neúčast na jednání. Stěžovatelka měla k dispozici velké množství času, aby soudu relevantním způsobem doložila, že se jednání v Ostravě nemůže zúčastnit. To však neučinila. Krajský soud byl žádán o odročení věci toliko z důvodu pracovní vytíženosti zástupce stěžovatelky. Krajskému soudu proto nelze klást za vinu, že i po prvním jednání ve věci postupoval při nařízení jednání standardním způsobem, a to zejména za situace, kdy stěžovatelka neměla v dalším průběhu řízení proti projednání věci v sídle soudu v Ostravě žádné připomínky.

[26] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené shrnuje, že neúčast na jednání před krajským soudem způsobila především stěžovatelka svou pasivitou. Jde o obdobnou situaci

pokračování

jako v případě, kdy se účastník řízení bez řádné a důvodné omluvy nedostaví k jednání (srovnej rozsudky zdejšího soudu ze dne 11. 5. 2022, č. j. 6 Ads 349/2020-19, a ze dne 18. 5. 2016, č. j. 6 Azs 27/2016-70). Také v tomto případě, kdy se účastník domáhá nařízení jednání v jiném místě, je na něm, aby doložil, že není v jeho možnostech se dostavit k jednání do sídla soudu. To ovšem stěžovatelka neučinila, byť k tomu měla dostatek času a vhodných příležitostí.

[27] Co se týče odkazu stěžovatelky na judikaturu zdejšího soudu (rozsudek ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, a usnesení ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31), jedná se o zcela odlišné situace, které nelze s nynější věcí srovnávat. S ohledem na výše uvedené nelze v postupu krajského soudu spatřovat pochybení, které by mohlo mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí ve věci.

[28] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že krajský soud nepochybil, když provedl jednání bez osobní účasti stěžovatelky toliko za účasti jejího zástupce. Otázku věcné správnosti napadených posudků pak vyřešil správně a postupem souladným se závěry konstantní judikatury. Nejvyšší správní soud proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s., věty poslední.

[29] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci úspěch, podle § 60 odst. 2 s. ř. s. jí však právo na náhradu nákladů řízení ve věcech důchodového pojištění nenáleží.

[30] Stěžovatelce byl usnesením krajského soudu ze dne 16. 1. 2020, č. j. 19 Ad 49/2019-19, ustanoven zástupcem pro řízení Mgr. Martin Bugaj, advokát. Podle § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení hradí ustanovenému zástupci hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 7, § 9 odst. 4, a § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti (písemné podání soudu), ve výši 3 100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupce stěžovatelky nedoložil, že by byl plátcem DPH. Náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 3 400 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. ledna 2023

David Hipšr
předseda senátu